Deanu gielda - Tana kommune
Utviklingsavdelingen

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Melding om vedtak

Deres ref.:	Vår ref.:	Saksbehandler:	Dato:
	2016/361	Frans Eriksen, tlf.: 46400271	**20.04.2016**

Høringsuttalelse - Statens adgang til å begrense kommunenes skjønn og etablering av en tvisteløsningsmekanisme mellom stat og kommune

Saksprotokoll saksnr. 32/2016 i Formannskapet - 07.04.2016

Vedtak

Det er svært positivt at regjeringen vil legge til rette for sterkere og mer levende lokalsamfunn der kommunene får økt ansvar. Det kan gi innbyggerne økte muligheter til innflytelse over kommunes tjenestetilbud og samfunnsutvikling samt gjøre det mer interessant å drive lokalpolitikk.

I forhold til organisering av tvisteløsningsmekanisme, vil en nemnd være å foretrekke fremfor vanlig domstolsbehandling dersom det kan medføre lavere prosesskostnader for kommunene.

Nabokommuner bør ikke ha rett til å reise sak mot en arealplan i en annen kommune med hjemmel i egne overordnede dokumenter, fordi det medfører redusert lokalt selvstyre for den kommunen som utarbeider arealplanen. Nabokommuner som er i konflikt med hverandre vedrørende arealplan og arealbruk kan i dag løse dette gjennom interkommunalt samarbeid/plankontor, evt. gjennom felles planarbeid etter § 3-5 i plan- og bygningsloven.

En begrensning i saker som kan reises for avgjørelse i en tvisteløsningsmekanisme kan virke begrensende på det lokale selvstyret. Siden intensjonen er å styrke det lokale selvstyret, bør det legges færrest mulige begrensninger på saker som kan avgjøres av en tvisteløsningsmekanisme.

<u>Motorisert ferdsel i utmark</u>
Etter lov om motorferdsel i utmark og vassdrag § 6 er fylkesmannen klageorgan for enkeltvedtak for særskilt tillatelse etter søknad for ferdsel utenom godkjente løyper og ferdsel utenom til og fra fast bosted eller utenom primærnæringene (unntatt jakt, fangst, fiske og bærsanking). Departementet forslag berører ikke denne loven.

Fra et ståsted der det er ønskelig med større lokalt selvstyre så virker det underlig at en statlig klageinstans skal ta hensyn til lokalt selvstyre innenfor bla. barnevern og opplæringsloven, men ikke for klagesaker som gjelder motorisert ferdsel i utmark. På grunn av varierende topografi og grunneierforhold, varierende natur og naturmangfold, klima og nedbørsmengder landet rundt

samt det faktum at tillatelse til ferdsel etter denne loven ikke er en grunnleggende velferdstjeneste, ligger forholdende bedre til rette for mer lokalt selvstyre når det gjelder motorisert ferdsel i utmark enn i en situasjon der staten er mest opptatt av likeverdig tjenestetilbud. Med departementets ønske om økt lokalt selvstyre, så regner kommunen med at dette er en forglemmelse fra departementets side, som enkelt ordnes opp ved at følgende bestemmelse tas inn som nytt ledd i § 6 i lov om motorisert ferdsel i utmark. «Når vedtak er truffet av kommunen, skal fylkesmannen legge vekt på hensynet til det kommunale selvstyre ved prøving av det frie skjønn». Alternativt at det fremgår i § 6 at vedtak etter motorferdselsloven er et enkeltvedtak som kan påklages etter forvaltningslovens § 28. Skulle departementet frykte at kommunens skjønn går på bekostning av for eksempel naturmangfold, kan saken bringes inn for en tvisteløsningsmekanisme som departementet i denne høringen selv foreslår opprettet.

Statlige styring av kommunenes planlegging

Etter plan- og bygningsloven er det fremdeles de statlige forventningene og retningslinjer til planlegging som skal virke styrende for kommunens planarbeid (jfr, kapittel 6 samt § 5-4 om statlig innsigelse). Nåværende regjering har redusert antall statlige forventninger til kommunal planlegging, men ikke antall statlige retningslinjer. Slik dagens lov og dette lovforslaget er utformet, vil staten fortsatt ha sterk hjemmel til å øke statens styring av kommunalt planarbeid selv etter innføring av en tvisteløsningsmekanisme (jfr. kapittel 6 i plan- og bygningsloven).

For å styrke lokaldemokratiet overfor staten innenfor planlegging er det ikke tilstrekkelig å gi kommunene muligheter til å saksøke staten gjennom en tvisteløsingsmekanisme. Det er også nødvendig å redusere statens innflytelse nedfelt i kapittel 6 i plan- og bygningsloven. En fjerning av §§ 6-1 og 6-2 i plan- og bygningsloven vil gi kommunene reell økt lokalt selvstyre innenfor planlegging etter plan- og bygningsloven.

Særlov virker styrende for kommunenes planarbeid, herunder ved at det skal tas hensyn til naturmangfold etter naturmangfoldloven, kulturminner og kulturmiljø etter kulturminneloven også videre. Det bemerkes at hensynet til sårbare og verdifulle område allerede er ivaretatt gjennom ulike verneplaner land og strand rundt. I tillegg fastsetter staten kvalitetskrav til tiltak etter plan- og bygningsloven gjennom egen forskrift til plan- og bygningsloven som fortsatt vil gjelde som i dag. §§ 6-1 og 6-2 gir etter kommunens oppfatning en for sterk mulighet til statlig styring. Vesentlige og særskilte statlige interesser ivaretas allerede i §§ 6-3 og 6-4 i dagens plan- og bygningslov. For å styrke lokaldemokratiet så foreslår kommunen at §§ 6-1 og 6-2 tas ut av plan- og bygningsloven. Det vil gjøre ønske om mer lokalt selvstyre til mer enn ord.

Konklusjon

Økt lokalt selvstyre innebærer at kommunene kan tilby velferdstjenester utover lovenes minimumskrav etter hva som prioriteres lokalpolitisk mht. valg av løsninger og kvalitet på tjenestetilbud. Imidlertid er ikke motorferdselsloven omfattet av forslag til lovendringene og mulighetene for sterk statlig styring av kommunalt planarbeid etter plan- og bygningsloven (kapittel 6) er foreslått opprettholdt. Det gjør at departementets forslag fremstår litt kosmetisk i forhold til å legge til rette for økt lokalt selvstyre og som dermed kan få forholdsvis liten betydning for kommunen. Ved å la endringene også omfatte motorferdselsloven samt fjerne §§ 6-1 og 6-2 i plan- og bygningsloven, vil forslaget kunne være langt mer positivt for kommunene mht. økt lokalt selvstyre.

Med hilsen

Jørn Aslaksen
rådmann

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift

.